

לכבוד

רו"ח יפעת פלקון-שניידר

מחלקת תאגידיים

רשות ניירות ערך

כנפי נשרים 22

ירושלים

רו"ח פלקון-שניידר הנכבדה שלום,

הנדון: פנייה מקדמית בקשר עם מועד היישום לראשונה של IFRS 9 בחברת כור תעשיות בע"מ

בהמשך לשיחתנו עם עו"ד אלי דניאל, רו"ח נבו ברנר ואיתך, כור תעשיות בע"מ (להלן "החברה" או "כור") מתכבדת לפנות אליכם בפניה מקדמית בסוגיה שבנדון ולהציג בפניכם את כוונת החברה – שתובא בעת הקרובה לדיון ואישור בדירקטוריון החברה - לאמץ את תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS (2009) 9 באימוץ מוקדם כבר בדוחות הכספיים של החברה לרבעון השני של 2011.

כפי שיובהר בהמשך, לאחר שהחברה בחנה את הנושא, הן בארץ והן בחו"ל, היא מצאה כי אין עוררין בקרב פירמות ראיית החשבון הבינלאומיות כי אימוץ כאמור, וזאת, אף תוך ביצוע ייעוד רטרואקטיבי של מכשירים פיננסיים, לראשונה - לצורך היישום המוקדם בדוחות רבעון שני, הינו על פי הוראות התקן הרלבנטי.

אכן, אין זה סוד כי לשון התקן הרלבנטי אינה בהירה דיה, וחבל כי כך, אך מעיון ברקע שהביא לבואו של התקן לעולם, בדרך ניסוחו, בתקנים אחרים ועוד, דומה כי המסקנה-לפיה ניתן לנקוט ייעוד רטרואקטיבי - מתחייבת.

אשר על כן, אין זה מפתיע עוד כי מסקנה זו הינה על דעת 4 פירמות רואי החשבון הבינלאומיות, כפי שהובהר לנו על ידי נציגיהן בישראל, המודעים לכך שהבהרתם משמשת כבסיס לפניה זו לרשות:

DELOITTE, PwC, KPMG, EY

משמעות הדברים ברורה: כל עוד לא תהיה קביעה סותרת של גוף התקינה הבינלאומי, פרשנות נהגת עיקרית בעולם כולו תהיה זו לעיל: שניתן לבצע יעוד רטרואקטיבי בעת היישום לראשונה.

מכאן, כי פניה זו נעשית אך ורק לנוכח דרך התנהלותה השקופה של החברה מול רשות ניירות ערך ומתוך כך שלטיפול החשבונאי שיושם אגב האימוץ המוקדם תהא השפעה מהותית על אופן הצגת ההשקעה בקרדיט סוויס, השקעה - שנדונה רבות מול סגל רשות ניירות ערך. בפרט, אם תבחר החברה כי שינויים בערך ההשקעה בקרדיט סוויס - לרבות הפער השלילי, הקיים למועד מכתב זה - יוצגו במסגרת הרווח הכולל האחר, משמעות הדבר היא כי הסכומים שיוקפו לרווח הכולל האחר לא יוכרו כהפסד ולא יסווגו בשום שלב לרווח והפסד, גם לא בעת מכירת המניות. עם זאת, דיבידנדים שאינם מהווים באופן מובהק חזר עלות ההשקעה, ירשמו ברווח והפסד.

בשולי הדברים נציין כי איננו רואים מקום לקיום תחושת אי נוחות מסויימת מעצם האפשרות של יעוד רטרואקטיבי, שמשמעה בחירה במדיניות חשבונאית לאחר שתוצאות העסקה נושא המדיניות התבררו. זאת, משום שהחשבונאות המודרנית, בתפקידה החשוב ביותר, של מערכת אינפורמציה מיטבית, אינה אמורה להתעניין בשאלה מתי נקבע הכלל החשבונאי אלא להתמקד בשאלה האם תחת כלל זה, בין שנקבע מראש ובין בדיעבד, העסקאות מקבלות את הביטוי הכלכלי הנאות ביותר. כמובן שבאמירה זו אין כדי לגרוע מהכללים העוסקים בשינוי כללים ומהצורך לציית להם. ממילא, מצב דברים מעין זה, בו הכלל החשבונאי נקבע לאחר העסקה, מתקיים מעת לעת בעולם החשבונאות, ובמיוחד נכון הדבר כאשר חברות יכולות לבחור מועד יישומם של **תקנים חדשים** וכן חלופות שונות במסגרתם של אותם תקנים. והדברים אף הולכים רחוק מכך. כבר כיום קיימים תקנים שתחילתם בתאריך עתידי, אשר אילו היו מיושמים היום היו משנים מהותית דיווחיהן של חברות, ואשר בעת יישומם בעתיד ימדדו מחדש מספרי השוואה. והנה, התקינה הבינלאומית "חיה בשלום" עם מציאות זו.

זאת ועוד, דומה כי IFRS 9, יותר מכל תקן אחר, "שבר את הכלים" באפשרו, למשל, ייעוד שונה למניות שונות (ואף יעוד שונה למניות זהות). אמור מעתה, IFRS 9 אינו התקן בו ניתן לחפש השוואתיות ושיטתיות.

לבסוף, נציין כי ככל שעסקינן בחברה, בה ההשקעה המהותית הנוכחית לעניין תקן זה היא בקרדיט סוויס, לבחירה החשבונאית אין חשיבות בפן האינפורמטיבי. שכן, תהא המדיניות שתיבחר אשר תהיה, קל לו לקורא הדוחות הכספיים להבין את התמונה על פי דרכו.

הסוגיה שלובנה עם הפירמות הבינלאומיות

כאשר מיישמים את התקן לראשונה בתקופת ביניים שאיננה הרבעון הראשון, עולה שאלה מהו "מועד היישום לראשונה". זאת, לאור העובדה שמועד היישום לראשונה נקבע בתקן האמור כ"תחילת תקופת הדיווח". היינו, כאשר מדובר בתקופת ביניים עולה השאלה האם מדובר בתחילת הרבעון בו בוצע היישום לראשונה (ולעניינינו: ראשית רבעון שני של 2011) או בתחילת השנה (ולעניינינו 1 בינואר 2011). התשובה לשאלה, היא כי תיתכנה שתי האפשרויות ובהתאם, על דעת 4

הפירמות הבינלאומיות, הפרשנות הרואה בתחילת התקופה את 1 בינואר 2011 היא מקובלת ואפשרית.

ומכאן לסוגיה העיקרית, היא נושא הפניה: האם בעת יישום לראשונה של IFRS 9 חברה יכולה לבצע ייעוד באופן וולונטרי או לבטל ייעוד קודם, כפי שמתאפשר תחת התקן, באופן רטרואקטיבי וללא שנעשה ייעוד אקטיבי ב"מועד היישום לראשונה"?
והתשובה: בהחלט כן. ניתן לבצע ייעוד רטרואקטיבי.

ביטוי חד ונחרץ לעמדה המקובלת על הפירמות הבינלאומיות ניתן מפורשות בעמדת KPMG¹, לפיה ניתן לבצע את הייעוד באופן רטרואקטיבי וכן כי לא נדרש לבצע "אקט אקטיבי" ביום היישום לראשונה:

3.6A.365.30 In our view, such elective designations and revocations at the date of initial application do not require an act of designation or revocation to be performed at the date of initial application. We believe that the physical act of designation or revocation at the date of initial application may be made at any time during the course of preparing the financial statements in which the standard is adopted for the first time. This view is consistent with the application of other transitional requirements within the standard for mandatory revocations that are made at the date of initial application (see 3.6A.400.30) and with an entity's ability to select a date of initial application that may be a date in the past (see 3.6A.360).

3.6A.365.40 In all cases, the designation or revocation is, however, required to be based on facts and circumstances at the date of initial application and not on subsequent changes in facts and circumstances. These facts and circumstances would include, if relevant: [IFRS 9.8.2.7, 8.2.

- whether a financial asset is held in a business model whose objective is to hold assets in order to collect contractual cash flows (see 3.6A.370.20);
- whether designation at fair value through profit or loss would reduce or eliminate an accounting mismatch, including consideration of the classification and measurement of other financial assets and financial liabilities at the date of initial application in accordance with IFRS 9 (see 3.6A.400.40); and
- **whether an equity investment is held for trading (see 3.6A.390.20).**

---

¹ Insights into IFRS – KPMG's practical guide to International Financial Reporting Standards 7th Edition 2010/11, 3.6A.365

-3.6A.365.50 For example, Company C with a calendar year end decides on 30 September 2010 to adopt IFRS 9 in its 2010 annual financial statements and determines that its date of initial application is 1 May 2010. No designations or revocations of designations were performed on 1 May 2010. We believe that C remains able to make or revoke designations of financial assets and financial liabilities as subsequently measured at fair value through profit or loss as of the date of initial application at any time during the preparation of the 2010 annual financial statements through to their authorisation for issue. Furthermore, these designations and revocations are required to be based on facts and circumstances as of 1 May 2010, i.e. the date of initial application, and not on facts and circumstances at any later date.

הנה כי כן, באופן חד ונחרץ: הייעוד האקטיבי יכול להיות רטרואקטיבי ואין היישום לראשונה ברבעון שני של שנת 2011, למשל, מותנה בקיום ייעוד אקטיבי ב-1 בינואר 2011.

נראה כי עדות טובה לגישתו העקרונית הגמישה של התקן ניתן ללמוד מדברי ההסבר לו. וכך נאמר:

BC108. The exposure draft stated that the date of initial application would be the date when an entity first applies the requirements in the IFRS. Many respondents questioned whether the date of initial application could be an arbitrary date between the date of issue of the IFRS (or even earlier) and the mandatory effective date, resulting in a loss of comparability over a long period of time. The Board agreed that a free choice would impair comparability, but noted it intended that entities should be able to apply the IFRS in 2009 or 2010 financial statements. Accordingly, the IFRS requires the date of initial application to be the beginning of a reporting period, but provides relief from this requirement for entities applying the IFRS for reporting periods beginning on or before 1 January 2011.

בהקשר זה, אין להתעלם מן הרקע ומכלול הנסיבות שהובילו לפרסום IFRS 9 (2009). התקן פורסם ביום 29 בנובמבר 2009, כאשר המטרה של ה-IASB הייתה לעודד יישום מוקדם של התקן כבר בשנת 2009. אין חולק, כי כאשר מדובר בתקן חדש ובתחום מורכב כמו מכשירים פיננסיים, נדרש פרק זמן לא מבוטל ללמוד את הוראות התקן. לפיכך, אין זה סביר כי חברה אשר ביקשה ליישם לראשונה את IFRS 9 בדוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009, אכן ביצעה ייעוד אקטיבי ביום היישום לראשונה (אשר יכול היה להיות כל יום מיום 29 בנובמבר 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2009, בהתאם להוראות IFRS 9.8.2.2) ולפיכך נראה כי אין זה סביר שזו הייתה כוונת ה-IASB.

בנוסף, IFRS 9.8.2.7 קובע כי :

8.2.7 At the date of initial application, an entity may designate:

(a) a financial asset as measured at fair value through profit or loss in accordance with paragraph 4.5; or

(b) an investment in an equity instrument as at fair value through other comprehensive income in accordance with paragraph 5.4.4.

Such designation shall be made on the basis of the facts and circumstances that exist at the date of initial application. That classification shall be applied retrospectively

היינו, על הייעוד להיעשות בהתחשב בעובדות ובנסיבות הקיימות למועד היישום לראשונה. אולם, **בולטת בהעדרה** דרישה מפורשת כי את פעולת הייעוד אכן צריך היה לבצע באותו מועד של היישום לראשונה. נוסף ונאמר כי לא אחת נדרש בעת עריכת דוחות כספיים "לחזור בזמן" ולהעריך מה היו נסיבות עבר מסויימות, מבלי שמתחייב מכך כי ההערכה עצמה הייתה חייבת להתבצע בעבר.

לא זאת אף זאת, ניתן להראות כי במקרים מסוימים שימוש בפרשנות, שאינה מקובלת עלינו, לפיה חייב שתהא התלכדות בין מועד ביצוע הייעוד למועד אשר על בסיס המידע שהיה קיים בו מבוצע הייעוד ייצור מצב בלתי סביר אשר יכביד באופן משמעותי על יישום התקן ועל כן אין לפרש זאת כדרישה לפעולה אקטיבית ביום היישום לראשונה.

כך למשל IFRS 9.8.2.11 דורש שהשקעה במכשיר הוני לא מצוטט שהוכרה בעבר בעלות, תימדד בשווי הוגן במועד היישום לראשונה. אם בהתייחסות למועד היישום לראשונה הייתה כוונה שיתבצע מעשה פיזי באותו יום, המשמעות היא שתברה שתיישם את IFRS 9 במועד האימוץ המנדטורי בשנת 2013, נדרשת למדוד את השווי ההוגן של המכשיר ההוני האמור ליום 1 בינואר 2013. במידה וחברה לא עשתה זאת, ייווצר מצב לא סביר לפיו חברה שלא השלימה ליום 1 בינואר 2013 את הערכת השווי לאותו מכשיר הוני לא מצוטט, תהיה בהפרה של הוראות סעיף 8.2.11 לתקן.

תימוכין נוספים לגישה זו ניתן למצוא מעיון בסעיף נוסף של הוראות המעבר בתקן, IFRS 9.8.2.9 :

"At the date of initial application, an entity shall apply paragraph 103M of IAS 39 to determine when it:

(a) may designate a *financial liability* as measured at fair value through profit or loss; and

(b) shall or may revoke its previous designation of a financial liability as measured at fair value through profit or loss.

Such revocation shall be made on the basis of the facts and circumstances that exist at the date of initial application. That classification shall be applied retrospectively."

צא ולמד: אם ביטול יעוד יכול שיתבצע רטרואקטיבית, כך גם יעוד.

ואם בכל אלה לא די, ניתן להקיש לענייננו גם מתקן בינלאומי 1, "אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים" (להלן: IFRS 1), בו, כאשר נדרש ביצוע פעולה אקטיבית ביום היישום לראשונה, קיבל הדבר **ביטוי מפורש**. ואכן, IFRS 1.IG60 קבע, כי עבור מאמצים לראשונה, על מנת שיהיה ניתן ליישם חשבונאות גידור מיום המעבר, יש להשלים את הייעוד והתיעוד של יחסי הגידור במועד המעבר לתקני דיווח כספי בינלאומיים או לפני כן.

IFRS 9 לעומת זאת, משתמש במונח "מועד היישום לראשונה", שהינו שונה מהמונחים שנקטו ב-IFRS 1 לגבי גידור חשבונאי. מן ההשוואה האמורה ניתן להסיק כי IFRS 9 לא התכוון לדרוש ייעוד אקטיבי במועד היישום לראשונה כדרישת חובה, וכי כל כוונתו הייתה ייעוד על בסיס שימוש באינפורמציה שהייתה באותו מועד.

כך גם ניתן להסיק מ-IFRS 1.IG56(d)(iii) (מתוך הוורסיה לפני שהתקן תוקן) אשר קובע כי:

In preparing its opening IFRS statement of financial position, an entity applies the criteria in IAS 39 to identify those financial assets and financial liabilities that are measured at fair value and those that are measured at amortised cost. In particular:

...

(d) to comply with IAS 39 paragraph 50, an entity classifies a non-derivative financial asset or non-derivative financial liability in its opening IFRS statement of financial position as at fair value through profit or loss only if the asset or liability was:

...

(iii) **designated** as at fair value through profit or loss at the date of transition to IFRSs, for an entity that presents its first IFRS financial statements for an annual period beginning on or after 1 January 2006.

כלומר הדרישה היא לאקט פיזי לאותו יום ולכן הלשון הינה לשון עבר, בעוד שב-IFRS 9.8.2.7 הלשון הינה לשון הווה -

"At the date of initial application, an entity may designate..."

סיכום

לאור כל האמור לעיל, ולאור העובדה כי העמדה של החברה היא העמדה הנוהגת הן בארץ והן בחו"ל, החברה בדעה כי ניתן לבצע ייעוד באופן וולונטרי או לבטל ייעוד קודם באופן רטרואקטיבי וללא ייעוד אקטיבי ביום היישום לראשונה. לפיכך, אם וכאשר תתקבל החלטה לאמץ את IFRS 9 בדוחות החברה לרבעון השני של 2011, החלטה על ייעוד כאמור ואישורו במוסדות החברה, יכול שיתבצעו אף לאחר יום 30 ביוני 2011, בעת הכנת הדוחות הכספיים לרבעון השני ועד למועד פרסומם.

לנוכח דחיפות העניין וההערכות הרבה הנדרשת, נודה לתשובתכם בהקדם האפשרי.

אנו מתחייבים להודיעכם מראש על אימוץ עמדה השונה מזו שתבוא לידי ביטוי בתשובתכם לפנייתנו זו. אנו מודעים לכך שהפניה והתשובה לפניה זו יפורסמו בנוסחן המלא באתר הרשות.

בברכה,

כור תעשיות בע"מ

העתקים:

KPMG [REDACTED]

PwC [REDACTED]

DELOITTE [REDACTED]

EY [REDACTED]